

Hukuk – Madde 6 § 1: a) *İlk itiraz* – AİHM Hükümet’in, başvurunun işten çıkarılmasına Polonya yargı organları önünde itiraz edebileceği yönündeki ilk itirazını reddeder. AİHM AİHS’nin 35 § 1 maddesinin, prensip olarak, sadece savunmacı devlet tarafından başvurucuya sunulan başvuru yollarını ilgilendirdiğini kaydeder. Her halükarda, başvurunun Polonya yargı organlarına başvurmasının teorik olarak mümkün olduğu kabul edilse bile, AİHM söz konusu yolun ne ulaşılabilir ne de etkili olduğunu, çünkü Litvanya’da Litvanya hukukunun

uygulandığı bir sözleşme ile işe alınan Litvanya vatandaşı olan başvurucunun uygulamada bu yola başvurma konusunda ciddi zorluklarla karşılaşacağı kanaatindedir.

b) *Uygulanabilirlik* – AİHM, davanın olaylarını inceledikten sonra, başvurucunun kamu görevlisi statüsünde olmasının onu 6. maddenin korumasından dışlamayacağını belirtir. Bu korumadan dışlanmak için iki şartın yerine gelmesi gerekir: İlgili devletin iç hukukunun söz konusu iş veya çalışan kategorisi için bir mahkemeye erişim hakkını açıkça tanımıyor olması ve bu istisnanın devletin menfaatiyle ilgili nesnel gerekçelere dayanması gerekmektedir (bakınız *Vilho Eskelinen ve diğerleri/Finlandiya* [BD], n° 63235/00, 19 Nisan 2007, Bilgi notu n° 96). *Vilho Eskelinen* kararının bu olaya uygulanabileceği kabul edilse bile (ki bu kesin değildir çünkü bu karar bir devlet ile kendi memurları arasındaki ilişkiyi ilgilendiriyordu), başvurucunun durumunda yukarıda belirtilen ikinci şartın yerine geldiğini makul olarak iddia edemeyiz, çünkü başvurucunun görevleri konusunda “devletin menfaatiyle ilgili nesnel gerekçeler” bulunduğu hiçbir şekilde söylenemez. Sonuç olarak, başvuru 6. maddenin korumasından dışlanamaz ve başvurucunun Litvanya Yüksek Mahkemesi’ne açtığı dava, iş akdinin haksız feshinden dolayı tazminat almaya ilişkin olduğundan, 6 § 1 anlamında medeni bir hakla ilgilidir.

Sonuç: 6 § 1 maddesi uygulanabilir (Oybirliğiyle).

c) *6. maddeye riayet* – Bir hukuk yargılamasında bir devlete bağışıklık tanınması başka bir devletin egemenliğine saygı göstermek suretiyle devletler arasında iyi ilişki ve görgüyü geliştirme yönündeki uluslararası hukuka saygı gösterme meşru amacını hedeflemektedir. Bu olayda cevap verilmesi gereken soru başvurucunun adalete erişim hakkına getirilen söz konusu kısıtlamanın takip edilen amaçla orantılı olup olmadığıdır. Bu konuda AİHM uluslararası hukukta ve giderek artan sayıda devletin uygulamasında devlet bağışıklığı ilkesinin uygulanmasının sınırlandırılmasına yönelik bir eğilim olduğunu gözlemlemektedir. Böylece Uluslararası Hukuk Komisyonu’nun 1991’de kabul ettiği maddeler projesinin 11. maddesi bağışıklık kuralının prensip olarak bir devletle yurt dışındaki diplomatik elçilik personeli arasında yapılan iş sözleşmelerine uygulanmamasını öngörüyordu. Daha sonra 2004 tarihli Devletlerin ve Maliki Oldukları Malların Yargı Bağışıklığına Dair Birleşmiş Milletler Sözleşmesi’nin benzer bir maddesine temel oluşturacak olan bu madde, Litvanya’ya, uluslararası örf ve adet hukuku temelinde uygulanıyordu. Bu 11. madde bazı koşullarda bağışıklığın devam etmesine izin veren bir kısım istisnalar öngörüyordu ancak bu istisnaların hiçbiri başvurucunun durumunda uygulanabilir değildi. Özellikle, başvuru kamu gücünün kullanılmasını gerektiren özel görevler yerine getirmiyordu, çünkü santral memuresi olan başvuru esas olarak uluslararası telefon görüşmelerini kaydetme, metinleri daktiloya çekme, faks gönderip alma, belgelerin fotokopilerini çekme, bilgi verme ve bazı olayları organize etmekle görevliydi. Litvanya Yüksek Mahkemesi ve savunmacı Hükümet bu görevlerin hangi nedenlerle Polonya devletinin yüksek menfaatlerini ilgilendirdiklerini nesnel olarak gösterememişlerdir. Litvanya Yüksek Mahkemesi başvurucunun görevlerinin Polonya Cumhuriyeti’nin egemenlik gücünü kullanmasını belli bir ölçüde kolaylaştırdığı sonucuna varmışsa da, mahkeme, Bayan Cudak’ın görev alanının belirlemesine izin verecek hiçbir bilgiye ulaşmadan, sadece ilgilinin işinin başlığına ve Polonya’nın yargı bağışıklığını ileri sürmüş olmasına dayanmıştır. Söz konusu görevlerin Polonya devletinin güvenliği için önemine (sonradan 2004 Sözleşmesi’nin 11 § 2 d) maddesine yerleştirilen kriter) gelince, AİHM başvurucunun görevleri kapsamında bazı gizli belgelere ulaşabilmesi veya gizli telefon görüşmelerini duyabilmesi yönündeki basit bir iddianın yeterli olmadığı kanaatindedir. Başvurucunun iş akdinin feshi ve bunu takip eden prosedürlerin kaynağında Eşit Şans için Litvanya Arabulucusu tarafından tespit edilen cinsel taciz fiilleri vardı. Bu fiiller Polonya devletinin güvenlikle ilgili çıkarlarını söz konusu edecek nitelikte değildiler. Son olarak,

başvurucunun lehine ve Polonya'ya karşı verilecek muhtemel bir Litvanya kararının uygulanması konusunda Litvanya makamlarının karşılaşılabilecekleri zorluklara gelince, bunlar AİHS'nin doğru bir şekilde uygulanmasını engelleyemezler. AİHM, devlet bağımsızlığına ilişkin itirazı kabul etmek ve başvurucunun talebini inceleme konusunda yetkisiz olduklarına karar vermekle, Litvanya yargı organlarının, başvurucunun adalete erişim hakkının özünü ihlal ettikleri sonucuna varmıştır.

Sonuç: İhlal (Oybirliğiyle).

Madde 41 – Maddi ve manevi zarar için 10 000 EUR.

© Avrupa Konseyi/Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, 2012.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin resmi dilleri Fransızca ve İngilizce'dir. Bu çeviri, Avrupa Konseyi'nin insan haklarına destek Fonu'nun desteğiyle hazırlanmıştır (www.coe.int/humanrightstrustfund). Mahkeme'yi bağlamamaktadır ve Mahkeme, kalitesi konusunda herhangi bir sorumluluk kabul etmemektedir. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihatlarının veritabanı olan HUDOC üzerinden (<http://hudoc.echr.coe.int>) veya HUDOC'un bildirdiği başka veritabanları üzerinden yüklenebilir. Davanın isminin tamamen yazılması, yukarıdaki telif hakkıyla ilgili ifadelerin kullanılması ve insan haklarına destek Fonu'na referans yapılması şartıyla ticari olmayan amaçlarla kullanılabilir. Bu çevirinin tamamını veya bir kısmını ticari amaçlarla kullanmak isteyen herkesin, bu durumu belirtilen adrese bildirmesi rica olunur: publishing@echr.coe.int.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012.

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court, nor does the Court take any responsibility for the quality thereof. It may be downloaded from the HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.coe.int>) or from any other database with which the Court has shared it. It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full title of the case is cited, together with the above copyright indication and reference to the Human Rights Trust Fund. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact publishing@echr.coe.int.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012.

Les langues officielles de la Cour européenne des droits de l'homme sont le français et l'anglais. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme (<http://hudoc.echr.coe.int>), ou toute autre base de données à laquelle HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus ainsi que de la référence au Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme. Toute personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante: publishing@echr.coe.int.